Misfarget panel blir lyst igjen

Ubehandlede panelte tak og vegger blir etter noen år som regel gult eller brunt, uansett behandling eller ikke. Dette skyldes at pigmentene i treoverflaten misfarges av sollyset. Treverket får etter hvert en brunaktig teint, akkurat som vi selv i sommersolen.

Klare panellakker inneholder kjemiske UV-filtere som skal hindre misfarging. Denne beskyttelsen brytes ned over tid. Dersom vi ikke foretar ny behandling i tide vil treverket misfarges. Best beskyttelse oppnås dersom ett eller flere strøk av panellakken inneholder pigmenter som hindrer UV-strålenes inntrengning.

Nytt panel kan også behandles med lut tilsatt hvite pigmenter. Behandlingen kan stå som den er, eller etterbehandles med såpevask.

Lysning av misfarget panel:

Blekelut

Blekelut består av to komponenter som reagerer kjemisk med hverandre og etser/bleker misfarget tre. Væskene er tyntflytende og må omgås med forsiktighet, spesielt ved bruk i tak. Ujevn påføring kan gi skjolder. Om nødvendig blekes en gang til. Etter behandlingen nøytraliseres panelet med trerens. Blekeluten hemmer til dels ny gulning, men de fleste velger likevel å gå på med en ny overflatebehandling

Panellakk, lutbeis, blekebeis

Det finnes en del produkter på markedet under ulike navn og ulikt innhold, men med felles oppgave: Bevare nytt panel lyst lengst mulig, eller lysne gulnet panel.

Hvitpigmentert lut benyttes på nytt tre for å hindre gulning, men har ingen eller liten effekt på allerede gulnet treverk. Derimot finnes såkalt lutbeis som i utgangspunktet er en hvitpigmentert beis som gir panelet et tilnærmet lutet utseende. Også en del panellakker er mer å regne som en beis, mens andre under samme navn inneholder en filmdannende akryl. Beisproduktene brukes fortrinnsvis på tidligere ubehandlet panel. Akryllakkene kan benyttes både på ubehandlet og tidligere lakkert panel. Panellakkene fås i flere farger, mens lutbeis/blekebeis kun er hvitpigmentert.

På ubehandlet tre vil pigmentene i lut, beis eller lakk avleire seg i treoverflaten. Den endelige fargen blir en kombinasjon av produktets farge og den underliggende trefargen. De fleste produktene er vanntynnbare, slik at man kan få mindre pigmentering ved å tynne, mer pigment ved å legge på flere strøk. Prøv eventuelt på et sted som ikke synes og vent med vurderingen til treverket er helt tørt.

På tidligere lakkert flate får man ikke avleiring i treoverflaten. Lakken blir liggende utenpå den gamle behandlingen omtrent som en lasur.

Vask først

Vask panelet først. Fiberreising slipes lett med fint slipepapir eller en skurepad. Bruk pensel med syntetisk bust og påfør lakken/beisen vått i vått ett bord av gangen for å unngå tørkeskjolder. Stryk også inn mot et allerede vått område for ikke å få ansatser (merke etter starten på et penseldrag)

Maling

Den definitive løsning på gulnet panel er å male det. På gammelt granpanel kan man vanligvis gå direkte på med grunning. Gammelt og ikke minst nytt furupanel må flekkes med kvistlakk før grunning. Skjøter og ujevnheter sparkles og slipes. Fiberreisning på tidligere ubehandlet panel fjernes med fint slipepapir eller skurepad. Eventuelle sprekker i panelet eller overganger mot listverk fuges med overmalbar akryl. Deretter påføres to strøk maling.